

Пресни спомени.

На 4 т. м. се навършиха цели пет години от историческите боеве при Добрич. В този момент мен ми се ще да разгърна скрижалите на недалечното ни минало, когато окичени от цветята на славата, вие ликувахте. То беше време на триумф и жарвав празник! Тогава небето ни се усмихваше, а житейския ни път беше заслан с жарвава цветя. Тогава вие бяхте опиянени от хашита на победата, горди и неустрашими. Пял озят ни възхваляваше, защото вие вършихте делото на освободенето. То беше ден на велико крапение — разбираща се робските окови, при което хиляди тълпи се крапваха в заветите на свободата и правдата. То беше ден на жарвава свадба, когато цел един народ разгулничеше опиянен, тогава когато хиляди други се жертвуваха самотвержено и гордо: цял един народ тогава изгупваше родилните мъки на освободеността на хилядите паднали и онеправдани. Историята помни много малко такива странци, записани с чест, с огън и с кръв, описани от сълзите на майки и вдовици, западани от вражески заплювки и после плащани с злато на величието на един горд и велик народ.

Сраженията се водеха около Добрич. От далеч, под земята, отчетливо достигаха, яросни топовни гърмежи. Целият град се беше смълчал. Задавен от страх трепетен и нем той очакваше. . . Небето се пълнеше от буреносни облаци, които растяха всеки момент предвестувайки буря. Гробното затихне, което бе обхванало небето, зловещото малчание претискаше града — всичко говореше с ужас за един близък край. По улиците се пълнеха гладни кучета, стржвно попадаха на случайните минавачи и грозно виеха. Никакъв шум не се чуваше — всякъво бе претяило джх. Над самия град ноца разтиляше савона на ужаса и смъртта. Бурята се чувствуваше напред.

В такива мрачни предчувствия, сред още потягосни кошмарни сновидения, няколко дена подред

вазглжхвал и днес от отчаяние — осмиваше Добрич. Само понякога писка на тржба и тропота на галопиращ кон нарушаваха гробното безмълвие. Така денят минаваше в смътни предчувствия, идваше ноца и тя недоясваше отмора и покой — вечно гън Добричани очакваха нещо страшно и непознато, нещо изобавително но същевременно тягосно — кошмарно. Най-после предчувствията се обхдиха. Бурята ни ужаси и смъртта широко бе метнала косата на гибелта. Много добричани отидоха марчина — жертва на каприз и своеволието.

Когато един ден осмиваше свободни, душите ни се раздраха от плач и сжлзи, сжлзи на умиление, сжлзи за свободата, сжлзи на радостното избавление! Плач . . . за жертвите на града, плач за изкупниците на свободата. Вън от града, в помещението на гарата, бяха ваклани няколко десетки наши сжграждани. Заплати се целият град да ги гледа. От близо и от далеч долгяха плачове и плачове. Бсичко това се струпаеше като джд . . .

В две малки станчки един вържй друг лежах те. Деца и белобради старци с раскривени от ужас лица, с тайни и зловещи сенки, които се вбираха в една единичка дума — проклятие! Миришеше на леп. — Гърлото ти се задаваше от неприятната миризма, а душата ти се обливаше с жарвави сжлзи. Ето там на прага . . . непроходима локва кръв, до нея няколко ваклани трупа, малко настрани небрежно плоснати деца, поогерани куд други . . . много, много деца опознали бащите си и плачат. По-надалеч малко, жена с малки дечица . . . Как бяло изглежда лицето и! Вледна, смъртно-гжжна, с подухнали очи, тя прави последни усилия да плече. Гърлото ѝ е прегракнало, а как свирепост светят наскълените ѝ очи! Но това просто е невероятно . . . Всички тези бедни хора са застреляни и после мушкани — цялото ни тяло е надупчено, разрявано и сжсечено . . . Колко безсжрдечно-свирепи и жестоки са били убийците.

Целият град шуми. На възли приждат се нови хора. Очетливо се чувствуват ваканванията и вакани. Падна ноцта, а джлго още през мрачината, като побребага песен, наедно с кучешкия вой, се носеше плача на плачущите . . .

Ц. Д.

В РОМЖНИЯ.

Букурещ, с. д. Официално се знае, че сега в Бесарабия има един милион руски бежанци. Никой не можел да спре нахлуването на бежанците, които м. тавали по незнайни пжтща Бесарабската граница.

Атаките против правителството Авереску продължават. Земледелците вземат активно участие.

Безпокойството в Букурещ по отношение опасността от Русия, след отката на ром правителството и да предаде руските резервиористи расте всеки ден.

Сжбшават от Букурещ, че там малко се верна на комуникета и сжбшениа за хода на войната в Мала-Азия.

Нови атевтити и големи кражби са станали в Бесарабия. Правителството се е занимало с мерките, които тресва да се вземат, за да се тури край на това положение.

РОМЖНИЦЕ.

Ромжните повнава всеки, който само веднаж е пътувал през земята им. Образът на „домно пропрлетеро“ няма да ерещнете в никоя друга страна. Разкривено от истощение тело, матово лице, с отпуснати халити, без възби, уста и хлжтнали очи, в които горно огън на ориенталска жестокост и страх, на рагайски адч и завист. Неговата властияческа воля напомня оная на палача; нещо нагло, което винаги подхвърля възможните цели. И чубоугодиачеството на тев, която се пжлнят около „домно пропрлетеро“, сжщо надхвърля възможните цели и желания. Те са сжбрани от цял свят: арендатори, адвокати, лекари, професори, музиканти, художници, артисти, журналисти малки и големи чиновници и слуги. От тях няма да чуете равумно обращение и